

Cicle Formatiu Superior	Any: 2024-2025
Especialitat: Animació	Curs: 1r
Assignatura: Teoria de la imatge	
Professorat: Josep Genís Sanz i Rabadan	Hores setmanals: 2
E-mail: sanzj@easdalcoi.es	

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

1. Introducció al mòdul formatiu
2. Objectius
3. Continguts
4. Planificació i temporització
5. Metodologia
6. Avaluació
7. Activitats extraescolars
8. Recursos
9. Bibliografia

1. Introducció al mòdul formatiu.

Marc normatiu

Identificació del títol:

Denominació: Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Animació.

Nivell: Grau superior dels ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny.

Durada total del cicle: dues mil hores.

Família professional artística: Comunicació gràfica i audiovisual.

Referent europeu: CINE-5b (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació).

Normativa aplicable:

Reial decret 1427/2012, d'11 d'octubre, pel qual es constitueix la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, s'estableix el títol de Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Animació pertanyent a aquesta família professional artística i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims.

Decret 179/2014, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Animació, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, a l'àmbit de la Comunitat Valenciana. [2014/9275]

Segons estableix l'article 6.4 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, els centres que impartisquen les ensenyances regulades en aquest decret desenvoluparan i completaran el currículum que s'hi estableix, per mitjà de la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que **prenguen en consideració les característiques del context social i cultural**, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció a les necessitats dels qui

presenten una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn. La concreció del currículum que realitze el centre, una vegada fixada i aprovada pel claustre, serà incorporada al projecte educatiu del centre.

Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

RESOLUCIÓ de 30 de juliol de 2024, del secretari autonòmic d'Educació, per la qual es dicten instruccions sobre ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres docents que impartisquen ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny en la Comunitat Valenciana durant el curs 2024-2025.

Identificació del mòdul formatiu:

- Denominació: Teoria de la imatge
- Hores lectives: 50
- Sessions/setmana: 1
- Idioma en què s'imparteix: Valencià

Presentació

L'assignatura Teoria de la imatge es proposa com a objectiu general situar als estudiants enfront dels fonaments científics de la imatge i el seu ús a fi de desenvolupar les competències necessàries que li permetin el coneixement i la utilització dels llenguatges visuals.

2. Objectius Pedagògics.

(Segons el DECRET 179/2014, de 10 d'octubre, del Consell)

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació en imatges de diversos àmbits.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge audiovisual.

3. Continguts.

(Segons el DECRET 179/2014, de 10 d'octubre, del Consell)

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

Unitats didàctiques

1. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
- Concepte d'imatge. De la realitat a la imatge. La visualització de la realitat. Què i com
-

percebem.- Principis fonamentals de la psicologia de la Gestalt. Teories perceptives. Anàlisi de la percepció, les il·lusions que provoca i el seu ús en la construcció d'imatges.

2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.

-El signe. Funció comunicativa del signe i el seu desenvolupament intel·lectual.

-Relació entre imatge i significat. Retòrica visual quant a la forma (significant).

Denotació. La síntesi, nivell de iconicitat, complexitat i descripció. La identificació amb la imatge. La capacitat pregnant, lectura objectiva o subjectiva.

3. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.

-Elements de la imatge. Elements que influeixen en la representació de la imatge.

Elements globals: grandària, forma i enquadrament. Elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge. El punt, la línia, la forma regular i la forma irregular. Relació figura-fons.

-El color i la llum. Teoria del color. Definició, to, saturació i lluminositat. Síntesi additiva i síntesi subtractiva del color i correspondència amb els diferents suports. Gammes cromàtiques. Perspectiva cromàtica. Continguts semàntics del color i la seva simbologia. La valoració tonal com a element constructor de la imatge i la seva expressivitat.

4. Sintaxi visual.

-Sintaxi de la imatge. Arquitectura visual. Jerarquia. Disposició de la informació atenent a la seva rellevància: jerarquia dels elements compositius i narratius. Coherència entre forma i funció.

-La composició: equilibri, composicions centrades, soroll, tensió, intenció, moviment.

-La composició segons parells d'oposats: simetria-asimetria, neutralitat-accent, transparència-opacitat, etc.

-La composició com a element jerarquitzador i constructiu de l'espai visual: l'escala, el traslapo, el contrast, la repetició regular i irregular.

5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.

-La imatge persuasiva. Retòrica visual quant al contingut (significat). Connotació.

Convergència de significats, intencionalitat. Expressivitat semàntica: el tropo. La sinècdoque, la metàfora i al metonímia. L'ambigüitat. Figures retòriques literàries aplicades a la imatge.

Anàlisi de missatges i idees en les imatges.

6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius. Tipus de

signes. Propietats i convencions. Lectura d'imatges. Anàlisi i valoració de la imatge.

7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

Els grafismes. Signes gràfics abstractes. La funció dels signes abstractes. Expressivitat dels grafismes en la imatge.

8. La imatge dinàmica i seqüencial.

El procés perceptiu a partir de la relació espai-moviment-temps. Superposició d'imatges fixes.

La imatge dinàmica i la imatge seqüencial.

4. Planificació i temporització.

		UNITATS DIDÀCTIQUES							
		UD.1	UD.2	UD.3	UD.4	UD.5	UD.6	UD.7	UD.8
OBJECTIUS PEDAGÒGICS	1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.								
	2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.								
	3. Sintaxis visual.								
	4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.								
	5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.								
	6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.								
	7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.								

		SET	OCT	NOV	1 ^a EV	DES	GEN	FEB	MAR	2 ^a EV	AB	MAI	2 ^a EV
UNITATS DIDÀCTIQUES	UD.1												
	UD.2												
	UD.3												
	UD.4												
	UD.5												
	UD.6												
	UD.7												
	UD.8												

5. Metodologia didàctica.

El sistema de classes serà teòric i pràctic. Les classes es distribueixen en sessions de teoria, temps dedicat per a l'avaluació de coneixements i lliurament d'exercicis. En les classes teòriques s'exposaran els conceptes anteriorment comentats, així com les pautes a seguir en cada exercici. Per dur a terme els exercicis pràctics el professor lliurarà al l'alumnat el full de l'exercici amb els aspectes que defineixen el treball. És indispensable incentivar l'actitud participativa de l'alumnat en el procés d'aprenentatge fomentant la seva capacitat investigadora en la recerca d'informació que il·lustre els conceptes tractats i ajudi a resoldre els exercicis. És necessari avaluar periòdicament els exercicis i comprovar els coneixements adquirits mitjançant proves per escrit o treballs pràctics. Es disposarà de visualitzador d'imatges a l'aula. Es faran passades de material didàctic. El desenvolupament de les propostes de treball es realitzarà en classe.

–ACTIVITATS DE CLASSE

PROFESSOR:

- Explicar els continguts.
- Aportar l'explicació documentalment.
- Plantejar exercicis.
- Supervisar i corregir el desenvolupament dels exercicis.
- Suplementar l'aportació teòrica.

ALUMNAT:

- Rebre l'explicació de continguts.
- Prendre anotacions i notes esquemàtiques.
- Resoldre exercicis i projectes plantejats.
- Plantejar dubtes i consultes personalitzades.

6. Avaluació.

Consideracions generals

L'avaluació de les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny serà contínua i tindrà en compte el progrés de l'alumnat respecte a la formació adquirida en els diferents mòduls que componen el cicle formatiu corresponent.

L'aplicació del procés d'avaluació contínua de l'alumnat requereix l'assistència regular a classe i activitats programades. Per a fer-ho, serà necessària l'assistència, almenys, al 80% de les classes i activitats. L'incompliment d'este requisit suposarà la pèrdua del dret a l'avaluació contínua i podrà suposar l'anul·lació de matrícula per inassistència.

En el cas d'alumnat amb el mòdul pendent i matriculat en 2n curs s'haurà de fer una prova teòrica de coneixement dels continguts, així com entregar tots els treballs proposats amb qualificació mínima de 5 o apte, segons tipus de treball. La data d'entrega serà al període de la segona avaluació.

Criteris d'avaluació

(Segons el DECRET 179/2014, de 10 d'octubre, del Consell)

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
 2. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge
-

visual utilitzat i el seu significat.

3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.

4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les argumentadament.

5. Elaborar estratègies de comunicació visual per a la transmissió d'idees i missatges propis o assignats i explicar-les argumentadament.

Instruments d'avaluació

S'utilitzaran els següents:

Controls d'assistència i d'actitud.

Treballs en funció del volum i importància dels continguts. Els treballs o activitats curtes i/o senzilles es qualificaran com a aptes o no aptes. Els treballs més complexos i llargs seran qualificats amb nota numèrica de 0 a 10.

Els treballs s'hauran de lliurar en la data publicada. Fora de la data es permetrà l'entrega 2 dies més tard amb la corresponent baixada de nota. Passats aquests dies els treballs s'entregaran en data estimada abans de cada avaluació trimestral. Els treballs no entregats al trimestre pertinent, s'entregaran en la final ordinària, amb la reducció de nota pertinent.

Procediment d'avaluació

Avaluació contínua:

Es realitzarà una mitjana ponderada sempre que l'alumne haja assistit a classe el 80% establert i tots els treballs proposats siguin aptes o tinguen qualificació superior a 5.

Avaluació ordinària:

Es realitzarà una prova teòrica quan hi haja absència major del 20% de les sessions i/o quan faltin treballs o aquests no han superat els mínims previstos. A més de la prova s'avaluaran amb mitjana ponderada els treballs pendents que superen els mínims.

Avaluació extraordinària:

S'empraran els mateixos criteris que a l'avaluació final ordinària.

7. Activitats extraescolars.

Visites cada trimestre a espais culturals i expositius d'Alcoi.

8. Recursos.

Canó de projecció/pantalla, pissarra, ordinador, tallers i laboratoris de l'EASD Alcoi, Biblioteca de l'EASD Alcoi.

L'alumnat haurà de portar material personal per a la correcta realització del treballs: equipament informàtic i material que permeti activitats d'arts plàstiques i disseny.

9. Bibliografia

Bibliografia bàsica

AICHER, Otl y KRAMPEN, Martin. Sistemas de signos en la comunicación visual. Editorial Gustavo Gili Diseño.

AICHER, Otl. El mundo como proyecto. Editorial Gustavo Gili.

APARICI, R. GARCÍA-MATILLA, A., Lectura de imágenes. Ediciones de la Torre. Proyecto didáctico Quirón, Madrid, 1987

ARNHEIM, R.: Arte y percepción visual. Editorial. Alianza, 80. AF, 13.

---(1988): El poder del centro: estudio sobre la composición en las artes visuales, Madrid, Alianza Editorial.

ARNHEIM, Rudolf Arte y Percepción Visual. Ed. Alianza

BERGER, J. (2016). Modos de ver. Gustavo Gili

BERGER, J. (2001). Mirar. Gustavo Gili

DONDIS, Donis A.: La sintaxis de la imagen. Introducción al alfabeto visual, Ed. G. Gili, Barcelona 2003.

FRUTIGER, Adrian, "Signos, símbolos, marcas, señales". Editorial Gustavo Gili Diseño.

VAN ALPHEN, E. (2018). Failed images: Photography and Its Counter-practices. Valiz/Vis-A-VIS.

Bibliografia complementària

GOMBRICH, Ernst H. Historia del Arte.

HOCHULI, Jost, KINROSS, Robin, El diseño de libros, Práctica y teoría, Campgràfic Editors, SL. Valencia, 2005

ENLLAÇOS (pàgines web, bases de dades, documentació hemeroteques, etc.)

La imagen (Introducción a la lectura de la imagen). (s. f.).

<https://canal.uned.es/video/5a6f81eeb1111f5d3f8b4592>

Journal - E-Flux. (s. f.). <https://www.e-flux.com/journal/>

Aiga. (s. f.). Eye on Design. <https://eyeondesign.aiga.org/>
